

Sygn. akt I CSK 451/10

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 24 marca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

Protokolant Ewa Krenzel

w sprawie z powództwa B. 3 Spółki z o.o.

przeciwko Miastu W.

o ustalenie,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 24 marca 2011 r.,

skargi kasacyjnej strony powodowej od postanowienia

Sądu Apelacyjnego

z dnia 23 lutego 2010 r.,

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania wraz
z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 23 lutego 2010 r. Sąd Apelacyjny w sprawie z powództwa B. 3 Sp. z o.o. przeciwko Miastu W. o ustalenie, na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 19 maja 2009 r. uchylił ten wyrok i odrzucił pozew, zasądając od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów postępowania za obie instancje. Przyczyną odrzucenia pozwu na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. było ustalenie, że o to samo roszczenie, między tymi samymi stronami toczy się już postępowanie przed Sądem Okręgowym.

W skardze kasacyjnej strona powodowa zarzuciła zaskarżonemu postanowieniu naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 199 § 1 pkt 2 w związku z art. 386 § 3 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, skutkujące odrzuceniem pozwu ze względu na rzekomą tożsamość roszczeń objętych niniejszym postępowaniem, pomimo że brak jest tożsamości przedmiotowej roszczeń w obu postępowaniach, a więc nie zachodzi negatywna przesłanka procesowa. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną strona pozwana wniosła o oddalenie skargi i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skargę kasacyjną należało uwzględnić w całości.

Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd odrzuci pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona. W niniejszej sprawie zainteresowaniem objęta jest pierwsza część przepisu, czyli stan zawisłości sporu (*lis pendens*), z którą mamy do czynienia wówczas, gdy występuje tożsamość stron oraz tożsamość roszczenia. W literaturze oraz orzecznictwie zgodnie przyjmuje się, że tożsamość roszczenia zachodzi, gdy identyczne są przedmiot i podstawa sporu. Wobec tego, musi wystąpić tożsamość żądań zawartych w pozwach i ich podstawa, a także tożsamość okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie. Inaczej mówiąc,

przedmiotowe granice zawisłości sporu z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. wyznaczają – żądanie udzielenia ochrony prawnej w sposób i w zakresie wskazanym w pozwie oraz podstawa faktyczna żądania (por. postanowienie SN z dnia 9 czerwca 1971 r., II CZ 59/71, OSNC 1971, Nr 12, poz. 226; postanowienie SN z dnia 9 stycznia 1974 r., I CZ 144/73, Lex nr 7375; postanowienie SN z dnia 29 stycznia 1997 r., I CKU 65/96, Lex nr 29569; postanowienie SN z dnia 19 kwietnia 1999 r., III CKN 143/99, Lex nr 523569; postanowienie SN z dnia 9 sierpnia 2000 r., V CKN 1405/00, Lex nr 533882).

W rozpoznawanej sprawie niewątpliwie występuje tożsamość podmiotów z podmiotami występującymi we wcześniej wszczętej i toczącej się sprawie. Nie występuje jednak tożsamość roszczeń, gdyż brak identyczności żądań zawartych w pozwach i ich podstaw, a także tożsamości okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie. Rację ma skarżący podnosząc, iż z przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 ze zm., dalej jako u.g.n.) wynika, że wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej może być aktualizowana co rok, jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie (por. art. 77 ust. 1 zdanie pierwsze u.g.n.). Mając na uwadze, że opłaty z tytułu użytkowania wieczystego ustala się według stawki procentowej od ceny nieruchomości gruntowej (art. 72 ust. 1 u.g.n.), możliwość zmiany wysokości tej stawki ustalonej na poziomie 0,3%, 1%, 2% albo 3% ceny (art. 72 ust. 3 u.g.n.) również dotyczy danego roku. Stawka procentowa bezpośrednio bowiem przekłada się na wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej. Stosownie do art. 73 ust. 2 u.g.n. zmiana stawki procentowej opłaty rocznej może być dokonana zawsze, jeżeli „nastąpi trwała zmiana sposobu korzystania z nieruchomości”, natomiast przy dokonywaniu zmiany stawki procentowej stosuje się tryb postępowania określony w art. 78 - 81 u.g.n. W niniejszej sprawie nie budzi wątpliwości, że postępowania toczące się z udziałem tych samych stron dotyczą różnych okresów aktualizacyjnych, tj. wysokości stawek procentowych opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego za rok 2006 oraz za rok 2007. Należy przypomnieć, że opłaty roczne są świadczeniami o charakterze cywilnoprawnym, wzajemnymi, należnymi właścicielowi za korzystanie z jego nieruchomości i, co

trzeba podkreślić, wnoszonymi z góry za dany rok (por. art. 71 ust. 4 zdanie pierwsze u.g.n.). Sąd Apelacyjny słusznie podniósł w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, iż ustalenie stawki procentowej opłaty rocznej, uzależnionej od celu oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste jest wiążące na przyszłość, jednakże należy podkreślić, że związanie to nie ma charakteru bezwzględnego i trwałego. Orzeczenie zapadłe w sprawie o sygnaturze akt 112/09 (obecnie: 1449/09) ma charakter konstytutywny, tj. definitywnie ukształtuje stosunek prawny pomiędzy stronami postępowania, ale wyłącznie w zakresie wysokości stawki opłaty rocznej za rok 2006.

Stosownie do art. 73 ust. 2 u.g.n. strona powodowa może żądać zmiany tejże stawki procentowej, stanowiącej o wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego za rok następny, w niniejszej sprawie za rok 2007. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 lutego 2009 r. (II CSK 268/08, Lex nr 488959) uznał, że ustalenie stawki procentowej opłaty rocznej uzależnionej od celu oddania nieruchomości w użytkowanie jest wiążące na przyszłość. Jednakże przedstawioną tezę orzeczenia należy odczytywać w ten sposób, że ustalenie stawki procentowej opłaty rocznej jest wiążące na przyszłość, w tym znaczeniu, iż wiąże ona do momentu ustalenia innej stawki, z uwagi na zmianę celu oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste.

Z przedstawionych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy uchylił zaskarżone postanowienie w całości, przekazując sprawę do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny oraz na podstawie art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania kasacyjnego.